

Visiestuk ongelijke financiële regelingen

Uit de bijlage van de kamerbrief "*Het vervolgonderwijs als waaier*" blijkt dat er aanzienlijke verschillen zijn in de regelingen voor studiefinanciering tussen mbo-studenten en hbo-wo-studenten. In de kamerbrief zelf benadrukt toenmalig minister Dijkgraaf dat hij het onderwijsstelsel liever ziet als een waaier, in plaats van een ladder. Hierin staan de verschillende opleidingen naast elkaar, met elk hun eigen kwaliteiten, die goed op elkaar aansluiten. Deze visie staat echter haaks op de realiteit die in de bijlage '*verschillen studiefinanciering mbo en hbo-wo*' wordt beschreven: het huidige studiefinancieringsstelsel maakt (onnodig) onderscheid tussen de studenten van de verschillende onderwijsrichtingen. Bij sommige regelingen ligt nog steeds het principe van 'laag' en 'hoog' ten grondslag aan deze verschillen. Zolang dit principe in beleid, wetten en regelgeving blijft bestaan, wordt het mbo nooit als een volwaardige vervolgopleiding gezien en worden mbo-studenten niet gelijkwaardig behandeld.

De verschillen beginnen al bij de start van de vervolgopleiding. Terwijl de minderjarige hbo- of wo-student recht heeft op de basisbeurs (en aanvullende beurs + lening), heeft de minderjarige mbo-student dit pas vanaf diens 18e verjaardag. Een mbo-student hoeft tot dan nog geen lesgeld te betalen, maar het ontbreken van studiefinanciering zorgt voor ongelijkheid. Zo kunnen hbo- en wo-studenten van hun studiefinanciering naast boeken en levensmiddelen ook ervoor kiezen om op kamers te gaan. Voor de minderjarige mbo-student is dit alleen mogelijk met andere inkomsten.

Wanneer een mbo-student meerderjarig is en dus ook recht heeft op studiefinanciering, verschillen de bedragen voor de basis- en aanvullende beurs tussen mbo-studenten enerzijds en hbo-wo-studenten anderzijds. Ook komen hbo-wo-studenten eerder in aanmerking voor de aanvullende beurs, omdat de maximale inkomensgrens lager ligt voor ouders van hbo-wo-studenten dan voor die van mbo-studenten. Hoewel er een verschil is in de hoogte van het college- en lesgeld, kunnen hbo-wo-studenten ook nog gebruik maken van een collegegeldkrediet om het collegegeld te kunnen betalen terwijl er van mbo-studenten verwacht wordt dat ze het lesgeld zonder extra ondersteuning kunnen betalen. Hierdoor kunnen twee uitwonende kinderen uit hetzelfde gezin op basis van hun opleidingsrichting twee compleet verschillende bedragen per maand ontvangen.

Verder zijn er nog een aantal regelingen die voortkomen uit de gedachte dat een hbo- en een wo-diploma meer waard zijn dan een mbo-diploma. Zo kan een wo-student die toch liever een hbo-studie wilt doen, makkelijk veranderen van onderwijsrichting terwijl de student dezelfde voorwaarden houdt voor studiefinanciering. Dit in tegenstelling tot de hbo-student die toch liever zijn weg vervolgd op het mbo: de studiefinanciering die deze student heeft gekregen (inclusief studentenreisproduct) wordt omgezet in een schuld.

Hierboven geven we verschillende voorbeelden van ongelijke situaties tussen mbo-studenten en de hbo-wo student. Er zijn echter nog veel meer ongelijke regelingen.

Onderaan dit document hebben we een totaaloverzicht gemaakt van deze ongelijke financiële regelingen tussen studenten in het mbo en studenten in het hbo-wo.

In het huidige studiefinancieringsstelsel zit nog een laag-hoog denken, wat niet overeenkomt met de waaiergedachte van de vorige én huidige onderwijsminister. JOBmbo erkent dat de inrichting van mbo-, hbo- en wo-opleidingen anders is en dat hier rekening mee wordt gehouden in regelgeving. Dat deze verschillen leiden tot een ongelijke financiële positie is daarentegen niet uit te leggen. Op deze manier worden mbo-studenten benadeeld door het stelsel en blijft de ongelijkwaardigheid tussen mbo en hbo-wo in stand. Daarom pleit JOBmbo voor het rechte trekken van de verschillen in studiefinanciering.

Regelingen in het nadeel van de mbo-student

1. De thuiswonende beurs is voor mbo-studenten lager, dit verschil is €22,21 per maand.
2. Tot hun 18^e ontvangen mbo-studenten geen basisbeurs, geen aanvullende beurs en ze mogen geen lening aanvragen.
3. Bbl-studenten krijgen geen studentenreisproduct (of een beurs).
4. De maximale aanvullende beurs is lager in het mbo, dit verschil is €24 per maand.
5. De inkomensgrens voor de aanvullende beurs is hoger. Studenten in het hbo-wo krijgen bij een gezamenlijk inkomen van de ouders onder de €76.969,39 aanvullende beurs, studenten in het mbo krijgen dit bij een gezamenlijk inkomen onder de €54.444,44
6. Mbo-studenten hebben geen recht op terugbetaling van lesgeld wanneer zij tussentijds stoppen.
7. Doorstroom van hbo naar mbo of van mbo 3-4 naar mbo 2 levert bij het behalen van een diploma geen omzetting van basisbeurs en reisproduct op in een gift. Er wordt bij deze vormen van doorstroom niet voldaan aan de prestatiebeurs.
8. Er bestaat in het mbo geen lesgeldkrediet voor studenten die moeite hebben met het betalen van lesgeld.
9. Het bedrag dat door mbo-studenten maximaal geleend mag worden is lager, dit verschil is €78,87 per maand.
10. De individuele studietoelage is in het mbo alleen voor 18-plussers beschikbaar.
11. De normbedragen waarop studiefinanciering wordt vastgesteld zijn lager in het mbo.

Regelingen in het voordeel van de mbo-student

1. Het lesgeld in het mbo is lager dan het collegegeld en mbo-studenten onder de 18 jaar zijn hiervan vrijgesteld.
2. Bij doorstroom naar het hbo wordt het recht op een basisbeurs verlengd met vier jaar voor de bachelor hbo.
3. Studiefinanciering voor entree en mbo-2 is geen prestatiebeurs maar een gift.
4. De uitwonende beurs is hoger voor mbo-studenten, dit verschil is €24,68 per maand.